

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien lukio- ja ammatillisen opintojen maksullisuuden poistamista

Opetusjohtaja Leena Auvinen
Perusopetus ja nuorisopalvelut sekä lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyö

Selostus ja perustelu

SDP:n valtuustoryhmä ja 32 muuta valtuutettua ovat jättäneet valtuustoaloitteen koskien lukio- ja ammatillisen opintojen maksullisuuden poistamisesta.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että opiskelijoiden yhdenvertaisuuden ja koulutusmahdollisuuksien edistämiseksi Kuopion tulee varata kaupungin talousarviossa varat opetuksessa edellytetyjen oppikirjojen ja muiden opiskelun välineiden hankintaan.

Opetushallitus on julkaissut selvityksen toisen asteen ammatillisen ja lukio-koulutuksen opintojen kustannuksista, ”Toisen asteen koulutuksen koulutus-kustannuksia koskeva selvitys”, OPH.

Selvityksen mukaan lukiolainen käyttää keskimäärin 2500 euroa lukiokoulutuksen kannalta välttämättömiin menoihin lukio-opintojen aikana. Kustannukset koostuvat oppikirjoista ja digitaalisista oppimateriaaleista, opiskelutarvikkeista, tietokoneesta, laskinlisenssistä ja ylioppilastutkintomaksuista. Kustannuksista suurimman osan muodostavat oppikirjat ja digitaaliset oppimateriaalit, keskimäärin 1900 euroa. Kustannuksissa ei ole mukana koulumatkoista ja mahdollisesta lukiopaikkakunnalla asumisesta aiheutuvat kulut.

Kuopion päivälukioissa opiskelee 20.1.2019 tilastopäivän mukaan 2335 lukio-laista. Maksullisuuden poistamisesta aiheutuvat kustannukset olisivat 5 837 500 euroa. Kustannukset painottuvat ensimmäiseen opintovuoteen, jolloin opinnot koostuvat pääasiassa pakollisista kursseista ja jolloin myös tietokone on hankittava, arvio noin 1000 euroa. Toinen opintovuosi arviolta 850 euroa ja kolmas 650 euroa.

Savon koulutuskuntayhtymässä kuopiolaisia perustutkintoa suorittavia opiskelijoita on tällä hetkellä 2653, joista suurin osa opiskelee Kuopion yksiköissä.

Selvityksen mukaan ammatillisen koulutuksen kustannukset vaihtelevat suuresti koulutusalaan riippuen kulttuurialan 100 eurosta sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan 780 euroon (hiusalan perustutkinto). Kustannukset muodostuvat oppikirjoista, työvaatteista ja -välineistä, koneista ja laitteista. Keskimääräinen laskennallinen kustannus opiskelijaa kohden on 440 euroa, mutta ar-

21.05.2019

viota ei ole painotettu eri alojen opiskelijamäärien tai opiskelusta aiheutuvien kustannusten suhteessa. Maksullisuuden poistamisesta aiheutuvat kustannukset vuositasolla olisivat näin arvioituna kuopiolaisten opiskelijoiden osalta noin 1 167 320 euroa. Ammatillisessa koulutuksessa merkittävän menoerän muodostavat koulumatkat ja asuminen opiskelupaikkakunnalla kodin ulkopuolella.

Osittaista maksuttomuutta voidaan kuitenkin edistää eri tavoin. Joissakin kunnissa lukiolaisille kustannetaan opintojen alussa opinnoissa välttämätön päätelaite. Tässä yhtenä mahdollisuutena voisi olla ns. ostoseteli, jolla opiskelija voisi hankkia itse sopivan päätelaitteen. Opetushallituksen selvityksessä päätelaitteen kustannukseksi on arvioitu 300 euroa.

Oppimateriaalien maksuttomuuteen voidaan vaikuttaa monin eri tavoin. Kuopion lukiokoulutuksella on meneillään opetushallituksen rahoittama hanke ”Oppimisen tulevaisuus on avoin - millainen oppimateriaali meitä aktivoi ja innostaa?” (liite3, hankesuunnitelma). Hankkeessa selvitetään ilmaisen oppimateriaalin tuottamista lukiolaisen oppimisen tarpeeseen. Tämä edellyttää opettajien sitouttamista ja resursointia näiden materiaalien kehittämiseen, tuottamiseen ja käyttöönottoon. Hankkeessa on varattu 172 000 euroa tähän työhön.

Hankkeessa myös kehitetään lukioiden lainaamotoimintaa niin oppimateriaalille kuin päätelaitteelle, jolla pyritään alentamaan lukiolaisen kustannuksia lukiokoulutuksessa. Hanke on jo tuottanut hyviä malleja 2018-2019 lukuvuoden aikana ja saamme lopullisia tuloksia esiteltäväksi valtakunnallisesti 2020 keväällä.

Vaikutusten arviointi -

Esitys

Esitän, että kasvun ja oppimisen lautakunta merkitsee tiedoksi ja hyväksyy annetun selvityksen vastauksena valtuustoaloitteeseen.

Liitteet

2 2543/2019 Valtuustoaloite

Viiteaineisto

1 2543/2019 Toisen asteen koulutuksen koulutuskustannuksia koskeva selvitys, OPH

Valmistelija

Leena Auvinen

Jukka Sormunen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 4003

puh. +358 44 718 4040

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää hyväksyä opetusjohtajan esityksen.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

